

Wstęp

Dynamiczny rozwój gospodarki rynkowej powoduje, że wraz ze wzrostem liczby przedsiębiorców konkurujących na rynku wzrasta ryzyko związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, co szczególnie widoczne jest w okresach recesji. Niewypłacalność podmiotu uczestniczącego w obrocie gospodarczym pociąga za sobą niekorzystne skutki nie tylko dla samego przedsiębiorcy i zatrudnianych przez niego pracowników, ale – pośrednio – także dla innych podmiotów funkcjonujących na rynku. Ograniczeniu negatywnych skutków niewypłacalności przedsiębiorcy służą procedury przewidziane w prawie upadłościowym.

Cel badawczy rozprawy stanowi monograficzne ujęcie kwestii dotyczących zawarcia i zatwierdzenia układu w postępowaniu upadłościowym na gruncie ustawy z 28.2.2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (tekst jedn. Dz.U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1361 ze zm.), z uwzględnieniem przede wszystkim określenia charakteru prawnego propozycji układowych i układu, wskazania celu układu oraz skutków jego przyjęcia i zatwierdzenia dla wierzycieli i dłużników. W treści rozprawy znajdzie się także przedstawienie relacji zachodzących pomiędzy instytucją układu a innymi instytucjami prawa cywilnego, które są z nią systemowo powiązane.

Z uwagi na to, że przepisami Prawa upadłościowego i naprawczego wprowadzono do polskiego systemu prawnego wiele zmian w obrębie instytucji układu w porównaniu do regulacji zawartych w rozporządzeniu Prezydenta RP z 24.10.1934 r. – Prawo upadłościowe (tekst jedn. Dz.U. z 1991 r. Nr 118, poz. 512 ze zm.) i w rozporządzeniu Prezydenta RP z 24.10.1934 r. – Prawo o postępowaniu układowym (Dz.U. Nr 93, poz. 836 ze zm.), w niniejszej rozprawie znajdzie się porównanie aktualnych rozwiązań z tymi, które obowiązywały pod rządami rozporządzeń z lat 30. XX w.

Ze względu natomiast na to, że pierwowzór dla rozwiązań Prawa upadłościowego i naprawczego dotyczący instytucji układu stanowiło prawo niemieckie (ustawa z 5.10.1994 r. – *Insolvenzordnung*), analizie poddane zostaną również regulacje prawa niemieckiego, dotyczące planu insolwencyjnego. Rozprawa nie ma charakteru prawnoporównawczego, jednak wzięwszy pod uwagę podobieństwa w normatywnych rozwiązaniach przyjętych w Prawie upadłościowym i naprawczym oraz *Insolvenzordnung*, w szczególności dotyczące charakteru prawnego czy celu polskiego układu w postępowaniu upadłościowym i niemieckiego planu insolwencyjnego, uzasadnionym stało się porównanie wybranych zagadnień obowiązujących

na gruncie Prawa upadłościowego i naprawczego i *Insolvenzordnung*. Analiza prawnoporównawcza przydatna okazywała się zwłaszcza w sytuacji, w której pewne kwestie uznano za sporne doktrynalnie na gruncie prawa polskiego. Wówczas prowadzono badania ustawodawstwa niemieckiego, a następnie starano się wyciągnąć wnioski nawiązujące do dorobku doktryny niemieckiej.

W celu realizacji przyjętego celu badawczego jako szczegółowe zadania badawcze przyjęto analizę poszczególnych etapów zmierzających do zawarcia i zatwierdzenia układu w postępowaniu upadłościowym, co w efekcie pozwoliło również na określenie celu i charakteru prawnego instytucji układu. W szczególności analizie poddane zostały kwestie dotyczące podstaw do wszczęcia postępowania z możliwością zawarcia układu, zakresu przedmiotowego układu, propozycji układowych, sposobów restrukturyzacji zobowiązań upadłego, zwołania i przebiegu zgromadzenia wierzycieli w celu zawarcia układu, skutków zatwierdzenia i odmowy zatwierdzenia układu oraz układu zawartego na wstępnym zgromadzeniu wierzycieli. Przy rozwiązywaniu zadań badawczych uwzględniono odniesienia do prawa niemieckiego.

Powyższemu celowi rozprawy i przedstawionym zadaniom badawczym podporządkowana została konstrukcja niniejszej pracy. Rozprawę podzielono na rozdziały, paragrafy i punkty. Pierwszy rozdział opisuje obecnie obowiązujący model postępowania upadłościowego, które odstąpiło od odrębności pomiędzy postępowaniem upadłościowym prowadzonym w celu likwidacji majątku dłużnika, a postępowaniem upadłościowym z możliwością zawarcia układu i wskazuje cele obu tych postępowań. W kolejnych pięciu rozdziałach przedstawiono część merytoryczną pracy. Rozprawę kończy zaś podsumowanie, zawierające przede wszystkim wnioski i postulaty *de lege ferenda*.

W monografii zastosowano dogmatyczną metodę badawczą, w ramach której przeprowadzono analizę przepisów prawa polskiego oraz – w części – niemieckiego. Oparto się na opublikowanych opracowaniach piśmiennictwa polskiego i niemieckiego. W tym pierwszym przypadku posłużono się całym dostępnym dorobkiem literatury oraz orzecznictwa Sądu Najwyższego i sądów apelacyjnych, porównując wyrażone tam poglądy do aktualnej regulacji ustawowej dotyczącej przedmiotu niniejszej pracy.

Rozprawa uwzględnia stan prany obowiązujący 31.10.2008 r., zaś aktualny stan prawny, obowiązujący 18.1.2011 r., został umieszczony w nawiasach kwadratowych przy powołaniu danego przepisu po raz pierwszy.

lutu 2011 r.

dr Bartłomiej Jochemczyk